

Latweesch u Nwises.

Nr. 11.

Zettortdeenâ 17. Merz

1855.

Drafftehts pee J. G. Hoffmann un A. Johannsohn.

Karra-sinnas.

Muhsu Kungs un Keisers to Generalu Bergu uszehluschi par Pinnu-semmes General-Gubernateru un Karra-waddonu; un to General Ridigeru kas Warschawâ bisis par Karra-General-Gubernateru Sawâ weetà uszehluschi par to wezzaku Generalu pahre wissu Keiseru Gwardiu; jo muhsu Keisers Alefanders, Sawâ nelaika tehwa, Nikolai Iaitâ, Paschi wissu Gwardiu waldbijuschi. Muhsu Keisera 2 jaunatee brahli, Peelwirfti Mikaelis un Nikolaus, no Sewastopoles us Pehterburgu atnahkuschi un tur taggad no wisseem waldbineekem Printtschi un weetneeki nobraukuschi, jaunu Keiseru sweizinaht.

No Wahzfemmes lassam, ka leeluppès led-dus eet, dands weetâs leddus saspundejees, uhdens brihnum ahtri uspluhdis, leelus dambjus kas uppi sawalda, lei eeleijâs pluddu-laitôs ne eegahstahs, islausis dands weetâs, un ta leelas breefmas un stahbi padarrijuschas. Tâ notizzis dands weetâs pee Keines un Wesefes-uppehm un dands zeemi, pilsatini un lauki nopluddinati, dands nammi sagruûschi, mantas, lohpi un zilweki apstihkuschi, zitti bes juinta un maifes palikkuschi. Deews Kungs lai schehlo pawaffar muhsu uppeneekus. Brus-sas leelais pilsats ar 130 tuhft. zilwekeem (stattees Nias lantfabrite un Europas isstahstischana) leelas breefmas redsejis. Breesmiga femmes-tribzeschana bijuse! Sagruûschas 2 leelas un dands mass Turku Deewa-nammi, 2 leelas pillis un 260 nammi un dands zilweki nelai-

migi tappusch. Deews lai flawehts, ka sawâ femmitè no tahdas Deewa nihstes ne to ne sin-nam. Arri Konstantinopole un Turku femmè wiss tit aplam dahrgs effoht, ka muhscham naw dîrdehts. Naw brihnum, jo Calenderi un Sprantschi, leele draugi, bij labbi jameelo. Stutari un Konstantinopoles pelfati jaw pahre pilni ar muhsu eenaidneeku lasaretehm un flimmeem, bet pat labban Sprantschi wehl taifohit lasaretès preeksch 12 tuhft. flimmeem. Ir Turki un Calenderi wehl taika lasaretès. Jo tad pawaffarâ Krimmè un pee Sewastopoles nu sahkees ta ihsta karroschana un kauschanahs, — jo lihds schim wehl ne zit naw padarrichts un notizzis, — tad lasaretès, leelu leelas gan buhs wajadstigas. Lihds schim ar kauschanahs un niknu seemas laiku tit dands to eenaidneeku jaw irr pagallam, ka jebtschu wissu seem jaw suhta un suhta itdeenas jaunu Karra-spehku, tomehr ne zit ne paleek wairak ne ka bijuschi. 68 tuhft. eenaidneeki rudden nogahjuschi us Krimmi, un ar wissu no jauna atsuhstitu spehku taggad pee Sewastopoles tiklai pawissam effoht: 6 tuhft. Calenderi ar 60 stegem, 58 tuhft. Sprantschi un 12 tuhft. Turki. Tee zitti wissu woi noschauti, woi ar sehrgahm apmirruschi, woi flimmi lasaretès Krimmè un Turku femmè. — Kreeweem leeli lasareti Balttschiserajas un Simweropoles pilsatôs, tur dakteri, tahs deewabihjigas seewinas, kas no Pehterburgas atnahkuschas un tee Wahzfem-neeki, kas senn deenahm Krimmè usmettuschees, tohs lohti mihligi un ruhpiigi kohpoht. Nahk ar ween wehl flimmeem leelas dahwanas no wissas Kreewu femmes un preeks las-

sibt, ka arri no Prubschu semmes Deewabihjigi laudis scheem flimmeem atsubta dauds naudas un wissadu paligu. Lai Deews Kungs tahdus mihligus dewejus baggati swehti.

Calenderu leela Kummiffjone ar ween wehl mefle wainas, kälabbad wiannu karraspehks tik breefmigi isnihzis. Jhstena waina irr, ka to leetu Krimme aplam un tik wehlejä ruddent eesahkuschi, ka naw panehmuschli libds wissu, kas wajjaga laudim tahdâ karrâ un seemas laikâ, un ka zilwekus un sirgus par dauds nomohzijuſchi ar leeleem darbeem, deen nakt takdami un taifidami aplehgereschanas grahwjus un walles, ka Kreewi teem naw dewuschli meeru ne deen' ne nakt' un teem bes jumta, bes filta apgehrbja un daschdeen ir bes labbas pahrtikſchanas bij japaleek. Tâ notizzis tadekt, ka aplam bij eedohmajusches wissu Sewastopoli par pahru deenohm jeb neddetahm panemt un nopohsibt, ne gribbedami tizzeht, ka muhsu Kreewi tik stipri sawu lehwu-semmi un Keiseru tik lohti mihl. Nu teem mahziba par dauds stipra. Calendereem taggad wehl nelaima ar to, ka Awrikâ Kayes-semme, un Australiâ, fur seltu roh, laudis zehluschees ar leelu dumpi prett Calendereem, un nu teem saldati turpu, dauds tuhstoschas jubdes tablu, jasubta dumpinekus meerinabt. Arri Calenderi taggad sawâ paschâ semme weetu weetahm stipri apzeetina sawas juhrmallas prett eenaidneeku usmahſchanahs. Deews sinn no kahda eenaidneeka tee bihsahs, kas pee teem warretu atnakt Calenderu semme, kas paschâ juhrâ stahw kâ falla. Ne sinnu woi ne bihsahs no pascheem leelakeem draungeem — Sprantscheem. Kursch sinn kâ ees us preeſch-deenahm. — Napirs, tas Admirals, kas isgahjuschâ waffarâ muhsu Musjuma juhrâ ar sawu leelu Calenderu un Sprantschu karrâ-kuggu spehku bijis un nu no sawa ammata nozeltis, taggad israhda, ka ne effoht wainigs; jo Sweaborga un Kronstatte effoht tik stipra, ka ar wissahm pasaules karrâ-kuggim tahs ne warreis panemt. En-

lenderu karrâ-kuggus gan tur warreis nopohsibt, bet schihs Kreewu karrâ ohstas panemt nespehjis.

No Krimmes lassam tâ: Jhsts pawaffaras laiks jaw bij eetaifjees, zekki labbi palikuschli, un warrejuschi atkal sawest prowjanti, leetas, kas wajjaga, rakt un irahdabt pee Sewastopoles; nu eengidneeki preezajusches, ka behdn deenas pahrzeestas un wisa labbi ees. Talsocht ar leelu steigſchanu to dselses zekku no Balaklawas us lehgereem pee Sewastopoles. Tê par nelaimi laiks atkal palizzis flitts. Sahzis liht, drankoht, snigt, falt, un leelas wehtras zehluschees, un eet kâ bijis; flimm eewarohahs, un darbs atkal stabw meerâ. Pa tam atkal Kreeweem paligs nabzis un 2 deenas 570 ratti ar prowjanti Sewastopole eebraukuschli 19. un 20tâ Webruara d. — Irr rik-tigi gan, ka ideenas no Sprantschu un Calenderu saldateem effoht isbehguschli un nahkuschli pee Kreeweem luhgdami, lai tohs us-nemm, jo ne warroht waitz zeest tahs breefmas. Zeels pulks tahdu behglu taggad nodsihts us Kreewu semmi, fur labbi tohp turreti. — Zeels Sprantschu karrâ-kuggis brautdams us Sewastopoli ar 700 saldateem un dauds karrâ-leetahm, nakti pee Italias usstrehjis us flints-akmineem un turpat tuhdaलगrimmis juhras-dibbini ar wissu kas kuggi bijis! — Keisers Napoleons ar ween wehl gribboht eet pats us Krimmi, bet muhsu eenaidneeki, wissuwairat Calenderi, to ne gribb; turprettim Napoleonam ne buht ne patihsoht, ka Calenderu Kummiffjone wainas tâ ismellesoht, jo ar to nahsoht sinnamas, ka ir pee Sprantscheem labbi ne-eet. Arri israhdabs, ka Sprantschu lehgeri saldati nemeerigi un nepatlausigi palikuschli, un zitti bij ja-noschau, zitti jawedd probjam. Tannu kauschanas pee Sayunes kausies (stattees Nr. 10), to Sprantschi gribbejuschi panemt, lohti nikui kahwusches. Igi naw schahwusches, bet tuhda ar bajonetti weens ohtram uskrittuschli un ir ar plintehm kâ ar nuhjahm sittusches. Teem

no kanteem Sprantscheem, kas us platscha palikuschchi leelakâ pussê galwas effoht pahrdau-
fitas bijuschas, jo Sprantscheem tiklai zeppu-
res galwâ un ne tahdas kastas lâ muhsu
saldateem, kas stipru fitteni us galwu panesê.
— Kreewi scho seem ustaisijuschchi no Inker-
mannes lihds Balaklawas stipras stanses un
tâ eenaidneekus no rihta pusses aplenzejuschi
un lâ slehgtin eeslehguschchi tai masâ semmes
gabbalâ, tur tee stahw. Kad jums buhs ta
jauna lantfahrte no Krimmes un Sewastio-
poles, tad to staidri warreseet saprast, ka ee-
naidneekem tur ne warr labbi klastees. En-
lendereem tahds saldatu truhkums, ka nu leet
nahkt sawus saldatus no Indias semmes, kas
ir tur lohti waijadfigi. Skattees Afiâs lant-
fahrte, tahds gabbals un pa kahdu zekku,
prohti pa Araberu un Sarkano un Widdus
juhrn teem janahk. — Wehl lassam scho
stahstu: Dahrgs Calenderu wirsneeka apsed-
lohts firgs ismuzzis un nofrehjis widdû stary
Calenderu un Kreewu stanses. Calenderi
nedrihstiejuschchi firgam eet pakkal, bihdamees
no Kreewu schahweneem, jo abbi ir Kreewi
ir Calenderi warrejuschi schaut lihds tai wee-
tai fur firgs jauno sabli meerigi ehdis. Kreewu
underopziram firgs lohti patizzis un wirs-
neeku tik ilgi luhdis, kamehr wehlejis eet
firgu sanemt. Kâ lai nu dabbu firgu bet ne
Calenderu lohdes? Underopzirs norunnajis ar
zitteem gudru sifki, darrihs tâ. Istaisabs par
behgli, noschluz no augas stanses walles
semme un sahks streeet us Calenderu stansli.
Kreewi no stanses us to wiltigu behgli schau-
tin schauj, ka ribbi ween, bet lohdes plintês
naw liktuichi. Calenderi tizz ka behglis, ka
schim isdohdabs Kreeweem ismukt, preezajabs
ka nahk tuwati pee firga, ka tam isdohdabs
firgu sanemt, tam uskapt muggurâ, — sauks
preezigi urrah! Bet kad nu firgam muggurâ
sahk streeet atpakkal us Kreewu stansli un reds
ka peewilti, tad tiklai Calenderi sahkuschi ne-
gantî schaut us to underopziru, bet jaw par
wehlu. Ne warrejuschu to trahpiht. Under-

opziram par sawu drohschibu un gudribu
dahrgais firgs palizzis. — Nahkuschâ num-
meri stahstifim par kauschanahs Afiâ un pee
Cipatorias, tur Kreeweem atkal labbi isdewees.

S—3.

O h d s e.

Scho Awischu lassitais kahds kam labpraht
tihk gaischi sanemt fo dsird un fo lassa, eeksch
swehteem raksteem daschu reisi atraddis, ka tur
runnahts no ohdsehm gan wezzâ gan jaunâ
derribâ. Besdeewigus zilwekus, leekulus kas
gluhn fleppeni, lâ zitteem nejauschchi warretu
uskrist par pohstu gan ar sawu willigu mehli
gan ar saweem zitteem darbeem, tahs tur lih-
dsina ohdsehm un tschuhstahm pats muhsu
Kungs un Pestitais (Matt. 23, 33; 3, 7;
12, 34.) un arri Mohsus pirmâ grahamatâ
(49, 17.) un Dahwida dseesmâs (58, 5; 140,
4.) un wehl zittur winnas peeminn. Lassitais
arri grahamatâ no Apustulu darbeem (2, 1—16.)
ka swehtam wihrum, Apustulam Bahwilam
Melitas fallâ (toggad to par Maltas fallu
sanz) apfahrt rohku aptinnusees ohdse, fo lau-
dis par itt nahwigu turreja, un fo tas Deewa
wihrs noftrattija no rohkas eeksch ugguni tâ,
ka ne fo launa no winnas ne zeete, wisseem
kas to redseja, par leelu brihnumu. Lassitais
nu gribbetu sinnaht: „kas tad ta ohdse?“

Ohdse redsam tschuhstas beedribâ, tad nu
jasakka: tahds weens, tahds ohtrs! Ohdse schi
kas swehtôs rakstôs minneta, irr nahwiga
tschuhsta, tahda fo pee mums, ne Kursemme
ne Widsemme, ne reds, bet tatschu pehz isstak-
tischanas wiinna. — lihds kahdu trihs pehdu
garra, gan drih isstattabs tâ pee mums ta
salkschu sorte, fo laudis daschadi dehwe, gan
zitti to sanz par farkanu tschuhstn, zitti par
zirteju, zitti par nahziri (nahwzirwi?) zitti pat
par glohdeni, un, warr kuh, ka kahds to arri
nosanz par ohdse, — un ar winnas satiktees
ne kahds preeks naw, — kohsch daschurisi,
un tâ ka lohpinam dascham bijis par nahwi,
zilwekam arri naw par labbu, jebchu pee

mums ittin retti buhs notizzees, ka ziwelkam tas kohdums bijis us nahwi. — Schi falkschu sorte, lihds diwi pehdu garrumâ, sawâ spalwâ (ahdâ) naw weenada, brihscham gaischaf brihscham tumshaf pelleka, woi wairaf woi masaf farkana un pellekafarkana, muggurâ melns raibums frustan, un paschai galwai wiesu melns frustis. Warr buht kahds fazzihs: tur jaw diwi sortes, weena, ta leelaka, tumsha ar melnumu muggurâ, ohtra ta pasfarkana, masafa! — bet naw tâ; weena, schi, irr mahtite (Wahzeeschi to sanz par warrasfaltti), ohtra tehwinisch. — Kaitigs winnu kohdums gan, jo tahm irr abbâs puffed mitte ne ween sohbi, bet stary schem sohbeem katrâ puffed wirschohglâ weens garraks sohbs (un ais winna wehl 2 lihds 4 tahdi masini), tam eekschâ dohbjums, un schinni dohbjumâ nahwes lahsite, ko, kad kohsch, zaur itt smalku zauruminu no sohba warr eelaijt eekohstâ weetâ affini, — un affini uznemta tam par indewi, par pohstu, par gipti, — un ja to ne dabuhu drihs ahra zaur to, ka isihsch pirms wehl naw par tahlu eegahjis affini, woi ne warr sahles uslitt kas to isiwelk, woi ne warr to isdedfinacht, tad ne eet labbi. Mutte tam kas to isihsch schi nahwes lahsite, schi tschuhstah gipte, ne kahdas kaites ne darra, to warr isplant un iskalloht, ja tif meefas affinin ne nahf eekschâ. Bet kaitigs schis kohdums arri naw ikreisî weenâ spehtâ. Kad tschuhstahm aptezeschanas laiks, un itt karstâ laikâ, un kad leelâs dusutâs, — tad arri tai bailigâ sohbi jo leelaka un jo pohstidama giptes lahsite salassahs; zittâ laikâ warr buht dauds masaf un masafâ spehtâ eekschâ, un tad arri ne kaisch tif dauds. — Redsamâ, tē nu arri kâ falktim, tschuhstai jeb ohdsei naw ihpats dsellons ar ko ta warretu durt, un ka arri ar sawu, jebchu smalku garru teewu mehli ne warr durt, bet ka tee giptes sohbi irr tas dsellons ar ko winna durdama kohsch un kohsdama durt, un gan pareisi fakka ka tschuhstah eezehrt.

Tai nu scho, kurrat pee mums tee giptes sohbi, sanzam par nahwiziri woi par ohdsei, — japeeminn tar klast, ka atrohn winnu, bet ittin retti, arri itt ar tumschu, gan drihs melnu spalwu. Bes schahs ohdses pee mums nu wehl falktis jeb uhdens-falktis, ko daschâ weetâ leelâ pulkâ pee mahjahm reds, pee stakem, eeksch suhdeem. Schee, kur winneem labbi klahjahs, itt leeli warr isaugt, warr palikt 4 pehdu garru, un wehl dauds garraki (teiz ka lihds desmits pehdu). Winni pasiku pelleti, wehderâ tumshaki, fahuis ar baltahm un melahm plekkehun un faklâ kâ ar balganu puskrahgi. Sohbi winneem gan arri, bet ne kas ne kaisch, giptes sohbi naw. — Atrohn pee mums dauds rettaki wehl falkschu sorti, arri lihds 2 pehdu garru, kas pelleka farkana un muggurâ pa diwi rindehm tumschahm plekkehun un ar baltu plekkeinun wehderu. Kohsch gan pitti, bet ne kas ne kaisch. Tad nu wehl japeeminn ko ihsti sanz par glohdeni. Glohdens irr masf, tif lihds pehdu garsch, retti pufs pehdu wairaf, farkanbruhns, jaunakeem trim tumschahm strihpehm garrniski. Daschi winnu turreja par to ohdsei, par ko gan warretu to turreht, kad labbi ne aprauga. Schis glohdens, masa pirksta resnumâ, itt pawissam ne ko launa ne darra, un sohbi tam gan drihs ne kahdi naw. Tas warren trausch un gabbaleem eet puscham kad ar spekkiti woi wizzi winnu sitt.

Tâ tad nu irr, un wairaf falkschu sortes pee mums lihds schim naw sinnamas. Ja kahds dohmatu atraddis zittu, schinni isstahstischandâ naw minnetu, tad lai to peerahda woi labbat lai to, ja Widsemneeks nefs us Lehrpatu woi us Rihgu, kur mahziti fungi par to wehl labbu dserramu-naudu dohs, un Kursemmneeks lai to nefs us Selgawu, kur Stefienhagen nammâ gan pretti nehmeju rahdis, kas rohkas tam arri ne pamettihs tufschas. Gan laudis melsch no falkahm un no itt baltahm tschuhstahm; bet neeki buhs.

G. K. — II.

Latweefchu Nwifchu

Nr. 11.

peelikkum s.

1855.

Ra aishahjis Deewa preefschã muhfu schehligs Keisers Nikolaus Pawlowitsch.

Ditwidesmitã septitã Jantwar mehnescha deenu schehligs Keisers jau mannija, ka effoht flimã, bet taf nemittejahs ar walstibas leetahm ur darbeem wehl bes mitteschanas darbotees tã, tã allasch bij eerabbis darriht. Kad pehz laitu, 9tã Webr. m. d. mannija, ka Tam effoht druszin labbaki, tad, sivehtu missu klausijis Deewa nammã, aishbrauze us inschinjeeru pils uschinas nammu, tur isluhkoht tohs saldatuã no Ismailowstas gwardijas un no gwardijas gehgera polka, kas gattawi us aishwe-schanu. Gan Daktera kungs Karell us Winnu tilke sazjis: wiffuugstatais, wiffuschehligais Kungs un Keisers, ne weens dakters Zuhfu karra pulkã, prastam saldatam ne lautu wis no lafaretes eet laukã, kad tahds netweffels wehl, kahds Zuhã effat, un ne patwiffam tahdã fallã laikã. Man tadehl peenahlahs us to stahweht, ka Zuhã no istabas ne ideita ahrã. — Schehligs Keisers atbildeja, nu labbi, tu effi darrijis, kas tewim peenahlahs, leezi nu Manni darriht, kas Man peenahlahs. Pehz pufãdeenas pulksten' weendõs schehligs Keisers dewahs atkal us uschinas nammu, ne mas ne siltaki ne-usgehrbees, lai gan Krohnamantineeã un zitti ap Winnu To luhdse lai ne eet. Apraudsijis tohs saldatuã Winsch aishbrauze us Leelwirstenes Eleenes Pawlownas un no winnas aishbrauze us karra ministeru, kas flimã gulleja pee semmes. Bahrnahjis Winsch mannija, ka Tam siltaki. Jau Tam kahdu pahri deenu bij bijis kahjis un smaggas kruhtis, un nu kahjis palitte stiprats, kruhtis smaggatas; nakti Tam nenahze meeçs, un taf ohtre riht' pulksten 10. aishbrauze atkal us uschinas nammu apraudsicht tohs gwardijas saldatuã, kas gattawi us aishwe-schanu. No tahs deenas sazlimme zeetati un no

istabas nenahze wairs laukã. Weenpazmitã Webr. m. d. wehl gribbeja buht pee sivehtas fataischanas missas, bet jau nespehje wairs un apgullahs gultã. To waktaru jau israhbijahs, ka flimmiba effoht gruhã un nahwe steidsjahs ar steigschanu klahã. Bet taf Winsch nemittejahs darbotees ar walstibas leetahm, un 12tã Webr. m. d. ween, no daktereem gauchi luhgts lai mittahs, Winsch krohna mantineeem tahs leetas attwehleja.

Kad jau bij redsams, ka dsihtwotais nebuhs, schehliga Keisereena eedrohschinajahs Winnu usluhgt, woi ne baudihã ta Kunga dahrgas meefas un affinis.

Schehligam Keiseram ta bij Sawã gawenu nebdela un no pirmodeenas lihds zettortdeenai ideijoht peektdeenai nahkoht, Winsch bij dijis basnizã, lai gan dachureis schehlojis, ka Tam ne effoht labbi, un tapehz Winsch baschijahs woi spehs isdarriht to sivehtu peenahlamu. Un taf yar tahm deenahm, lai gan bijis wahjsch, pee Deewa kalposchanas basnizã ne weenu paschu reisi nebij wis atsehdees, lai gan protopresbiters Baschanow To bij luhdhis, lai jel atsehchahs. Tad nu schehliga Keisereene us To sazjia: kad to usnemtu gawenu Deewakalposchanu Tu netwarreis pabeigt un netwarreis ta Kunga dahrgas meefas un affinis baudiht, woi labal taggadin tahs baudisi. Lai gan Sawã flimmiba naw us nahwes, bet daudsfreis jau flimmi peedsihwojuschi, ka ar teem palizzis labbaki, kad sivehtu waktar ehdeenu bij baudijuschì — Keisers atbildeja — Ne, us gultas gullkoht, ne-apehrbees, to sivehtu zekku netwarri stãigahã. Labbaki kad buhschu atspirdsees to stãigaschu tã, tã peenahlahs. Keisereene zeete kluffu. Bet pehz kahdu brihtinu Winsch eeraudsija, ka azzis Tai pilnas ar affarahm. — Woi Tu raudi? — Ne, no eefnas ween man nahã affaras — Pehz kahdu pahri minutu Keisereene kluffitinam sahze stãitihã: muhsu Zehwõs debbesis. — Tu Deewu luhdhi? Kapehz gan? — Es luhdsu lai Deewõs Te

palihds. — Nu, woi tad ar Manni jau til flitti? — Naw gan! jo Winni ne-udrihkstejahs atbildeht, ka effoht gan. — Tu gluschi nonemta, Keisera sazzija, Tu nokuffesi, eij ween un aprimstees. — Keisereene aigahje.

Ap pulksten 3 nakti Keisera prassija daktera fungu Mandt: fakkait Man staidri, kahda Man na flimmiba. Zuh's sinnat, ka jum's artweenu esmu peeteizis, fazzih't pee laika, tad Man irr flimmiba us nahtwi, lai warru swehti fatoisitees. — Jau neleedsjoh's, ka ar Zuh'su flimmiba irr bailligas leetas, lai gan wehl-ne esmu atmettis wiissu zerribu, ka Deew's wehl warr palihdsieht. — Ah, nu sinnu, ta irr ar Manni un sinnu arridsan, kas Man jadorra. Daktera atlaidis Keisera sauze Krohnamantineeku, tam teize itt meerigi, ka effoht mirreis, un wehl fazzija: mahtei Tu tak ne ko wehl ne-essi fazzijis par to un, luhdsams, nesalki arridsan. Pawehli ween, ka preesteris lai nahk. Protopresbiters Baschanow jau bij pilli. Tad pee-nohje arri Keisereene. Kad preesteris sahje flaitiht tahs luhgschanas preesch bitts, Keisera noswehtija Keisereene un Krohnamantineeku, kas abbi diwi pee Winna guttas gulleja zellgollod. Tad tee aigahje ahrä. Pehz bitts Keisera Sew mette krusu preeschä un fazzija: Es to Kungu luhdsu, lai Tas Manni usnemm Sawas rohtas. Ta Kunga dahrgas meesas un affinis Keisera boudija wiissu Sawu prahtu us Deewu ween greefees, ar swehtu sirds meeru un preeku, un Keisereene un Krohnamantineeks bij flacht, jo Pats bij wehlejis lai effoht flacht. To luhgschanu es tizzu un apleezinoju. Winsch flaitija no weena galla lihds ohtram, ar deewogan stipru balsi. Tad Winsch likte nahkt Krohnamantineeka augstu lau-latu draugu, Leelwirstu Konstantinu Nikolajewitschu, tahs Leelwirstenes Aleksandru Jeseutownu, Mariu Nikolajewnu, Eleenu Pawlownu un Sawus behrna behrnus, kas wiissu zauru nakti bij nodsihtwojaschi flaba, Keisera istabai blakkam. Teem nu Winsch neis-miffes fazzija, ka Tam stundina flacht, ar wiisseem atwaddijahs, wiissus noswehtija. Tee wahrdi, ko schinnis swehtod's brishchod's runnojis, paliks muhscham dsikka sirdi eespeesti Winna augsteem, mihleem

peederrigeem. Keisereene isfouzahs: af Deewin augstakais, kapeh'z Man naw wehlehts lihds ar Lewi nomirt! — Lew jadsihtwo scheem par labbu, Keisera us To fazzija un atgreefees us Krohnamantineeku us To fazzija: Tu sinni, ka es wiissa Sawä spehka un prahta darbojees Kreetowalstibai ween par labbu un Es bij pawehmees ta darbotees artweenu ween, lai Lewi atstahju walstibu jo labba stana, glahbtu un drohschu no bree-mahm, ko zittas walstis us to gribbejuschas kraut, mihla meerä un swehta laime, bet Tu redsi, kahda laika un kahda walstibuhshana, Man nahwe useet! Deewam ta patizzis! Buh's Lew gruh'ti deewogan! Ar affarahm, kas Tam birre aumalam, Krohnamantineeks atbildeja: Kad Deew's nolizzis, ka Lew buhs mirstoht Manni atstah't, tad stipri tizzu, Tu, aigahjis pee Deewa, Winnu luhgsi par Kreetu walstibu, Tu luhgsi, lai Winsch Mums wiisseem nahk par paligu, un Man itt ih-paschi, ka warru panest to gruh'tu nastu, ko Winsch Man uelizzis. — Ka tad, ta, ka scheit semmes wirsu artween esmu Deewu luhdsis par Kreetu walstibu ta tur debbestis luhgschu arri, luhgschu par Jum's wiisseem. Bet Zuh's — ta fazzija atgreefees us teem augsteem mihleem peederrigeem ap Winna gutta un rahhidanis us Keisereene, Zuh's paleezeet, ka lihds schim, wiissi saweenoti zeeti ar mihlestibas saitehm.

Tad Keisera likte nahk tohs Ministerus Grafu Adlerberg, Grafu Delow un farra Ministeru Wirstu Dolgorukow, teem pateize ar jo mihleem, sirsuigeem wahrdeem, par winnu udtizzigu pallausichanu un kalposchanu, tohs atwehleja Krohnamantineekam, tohs noswehtija un ar teem atwaddijahs.

Tad atgreefahs atkal us Krohnamantineeku un us Grafu Adlerberg un nolikke Pats, ka To buhs glabbah't, nolikke kurrä istabä Winna lihki buhs pilli laudim doht redsamu, nolikke to kappaweetu Petropawlowskaja bajniza, pawehleja lai to pawodda ar nekahdu aplam leelu stah'ti, kas leelunanda maksa un tak pa walti ween, likte preeschä nahkt, wiissus Sawus deenesta laudis, teem pateize, ar teem atwaddijahs un tohs noswehtija.

Keisera jaan gattawõ dsiiffes, tal wehl bij pilnâ prahtâ, un skaita preefteram lihds tahs mirreja luhgshanaõ, kad to swaidija us mirschanu, meerigs gan, bet ar waju balsi. Nu tam isjudde balsõ. Preefteram mette ar azzim, lai peenah tutwu klah, sattwehre preeftera rohku, butshoja to frustu, kas preefteram pee fruhstõ, un nespehdams ne weenu wahrdu wairõ runnah, ar rohku rahdija un azzis mette us Keisereeni un Krohnamantineeku, itt kâ griboht lezinaht, ka Winsch par teem luhdsoht Deetwa. Lihds paschu beidsamu azzimirkli Winsch Keisereenes un Krohnamantineeka rohkas turreja sattwehriõ un tohs speejeja mihligi.

Dividesmits minutes pehz pusedeenõ Tas Keisera aigahje Deetwa preefschâ, kas 30 gadus bisõ Satu lauschu waldineeks ar tehtwa prahtu, kas par winnu labbumu ween sinnajis un gahdajis ne-apnizis, Sewi Paschu aistleegdams un darridams, to Deets Tam pawehlejis darricht augsta waldineeka kahrtâ. Deets lai Tam dohd duffeht weeglas smittis, un mums lai dohd Winnu peeminneht swehti un Winna augtam behlam muhsu scheligam Keisera Aleksandram Nikolajewitscham paklausht jo ustizzigi lihds pascham Winna firmam wezzumam.

B . . . t.

Wahzibas,

labbi saprohtamas un isstahstijamas, pehz turrahm jadsihwo.

VIII.

Virna galwas mahziba.

Desmitt bausti.

Jahr, 1, 17. Sa baufliba irr ic.

Wezza derriba irr esju-lukturs kas pee aistlehtohm durwin par nakti spihd: jauna derriba irr saule, kas nakti aisdjenn un turrai wiffâ pasaulê ja-espihd.

Matt. 5, 17 - 19:

Ne dohmaject ka es esmu nahjis to bauflibu un tohs praweeschus atmeft ic. Wezza derriba irr

tas pumpurs, kurrâ jau twiss brangums irr eelschâ, bet aistlehtgts: jauna derriba irr ta pilniga pufke, kas irr atploufusi, satwu brangumu rahda un satwu salbu smarschu dohd baubihht. Wezza un jauna derriba irr weens un weens, un tomeht katra irr zitta.

•Peebildiht? Augustinsch salka: •Tas Kungõ Kristus irr pasaulê nahjis, ne topehz ka winsch to, kas Raktis wehl truhst, peeliktu, bet lai tas warr notikt un isdarramas buht, kas tur jau stahw rakstihstõ.

Tas Pestitajõ irr mahzjis, ka baufliba neween meesai un winnas lohjekleem to leek un aistleeds, kâ azzim, mehlei, rohka un kahjai, bet arri dmehfelei un firdi un wiffai zilweku dabhai. Pee Deetwa negeld: •ka dohmas naw sohdamas!.

1. Timot. 1, 5:

Tas gals tahs pawehleschanaõ irr ic.

Modohms irr darba dmehfele. (St. w.)

Tâ kâ muhsu Walditaja likkumi eesaktahs ar teem wahrdeem: •Us satwas Augstgohdibas muhsu Keisera un Kunga nolikkumu: tik pat arri tas Kungõ debbesis irr sawcem boufleem satwu wahrdu preefsch lizis, lai katers sinn, kahda labba un augsta Walditaja likkumus woi gohda, woi pahrtahp. Tee deswit baufli sohht ar teem wahrdeem:

•Es esmu tas Kungõ, tawõ Deets! •Luters salka: •Tas Kungõ gan stann kâ pehrkonâ wahrde, jo apdohma, jik daudj pehrkonu un sibbinu schim Kungam un Deetwam irr sawâ rohka, saspehrt un samaitiht: bet tawõ Deets. — tas atkal stann tik lehm un mihligi, ja peeminn, jik daudj labbuma un swehtibas schis Kungõ un Deets sawâ rohka turr un grihb isleet pahrt teem, kas winnu bihstahs un to iddeenõ darra pahrt wiffecm laudim. •Tawõ Deets, tas irr Winsch ar tew grihb darbotees, kâ mahte ar satwu behrnu darbojahs un isleekahs, itt kâ netahõ jits zilweks wirf semmes buhtu, kâ tu.

R. Hgnbrgr.

Isajus zelms. (Esai. 11, 1.)

Meid. Al Jesus, Jesus! Deewa Dehls.

Euhf. ewangeliuma 2. nobokka 9—15.

1.

Reds, reds! tur Betlem's-kaijumá,
Kahds brihnum's leelá spohschumá
Irr redsams lohpu-ganneem!

Woi saule teem irr lehkusí?

Un nakti spihdeht sahkusí

Ar saweem spohscheem starreem?

Al ne! tur teem

Stikteem ganneem

Ewehtá gohdá engels rahdahs. —

Balles teem preeksch azzim shahdahs.

2.

„Rebihstaees!“ tas fakka teem:

„Jums, jums un wisseem zilwekeem

„Es preeku sluddinaju:

„Jums schodeen dsimmi's Pestitais,“

„Das gohda-kehni'sch warrenais, — (Dahw. of. 24, 8.)

„Lo es jums leezinaju:

„Betlem's-pille,

„Kuhli sillá

„Autós eetih's wínsch atrohdams;“ —

Muhsu leel'skungs gohdinajams.

3.

Das pulks tahs debbes-draudfibas

Eur tuilht klacht eeksch gohdibas

Kas Deewam lihgsmi dseeda:

„Gohds, gohds irr Deewam augstibá,

„Wirs semmes meers, labprahtiba

„Teem zilwekeem“ eedohta. —

Al ta jauka

Skanna lauká,

Un ta wehst's, tohs gannus pilda;

Sirdis fá ar uggun' silda.

4.

Irr' manna sirds no lihgsmitas

Istuhst, un no tahs laimibas

Teel pildita ar preeku:

Man zeetumneekam pestitais

Irr schodeen dsimmi's — schelotais!

Kas mihle manni pahrlieku.

Par to steig'schu

Un nebeig'schu

Winnu slaweht, winnam dseedaht;

Alleluja! sheitan klagaht.

5.

Es sawu sirdi bohdu tam,

Tam sawam jaukam mihfakam —

Eai gan ta irraid wahja;
Eai ta irr winnam pillite,
Lee autini, ta sillite,

Ea patihkama mahja
Kamehr buhschu
Sché lihds kuh'schu
Zaur to tizzis, fur es winnam
Peederreschu muhschu-muhscham. —ym—

S i n n a.

Treua bihbeles katkismis ne maksá 2½
kap. subr. fá Nr. 8 issluddinahts, bet maksá: ee-
seets 15 kap. subr., ne eeseets 12½ kap. subr.

8—3.

Sluddinaschanas.

No Sallamuischas pagasta teesas, tohp zaur
scho wiffi tee usajinati, kam kahdas parradu prassi-
schanas pee ta nomirrejuscha Sallasmuishas Sill-
degganu sainneeka Indrika Kestina, buhtu, ar
taishnam apleezinaschanahm, wehla'kais lihds to
30 April d. 1855, scheid peeteiktees, jo pehz tam
wiffi bes schehlastibas atraiditi taps; tahds arri
teem parradneekeem ta Silldegganu sainneeka, tohp
peekohbinahts, lihds aug'scham teiktu termini, scheid
peemeldeetes, jo tee tahdá wihse buhdami pretti-
neeki, pee winnu atrafchanas, pehz liifkumeem taps
apstrahpeti. — Sallamuischá tanni 28. Webr. 1855.
(Nr. 71.)

+++ Seddert Datwitsch,
preekschsehdetajs

Ed. Meyer, srihw. 1

Eabbi un prifchi linnu-eljeskrauschi dab-
bujami eljes-pabrishti no Carl Chr. Schmidt
Rihgá. 2

Talles mahzitaja muishá tohp labbi audsinati
jauni ahbofu: un bumbeeru-kohki no wifs-
labbaekem sorteem pahrhohti, par 50 kap. subr.
naud. gabbalá. Stahdeschanas laifs irr pawaffará,
tuhliht, fá tik semme wallam. 2

Dimi lauku waggari, un weens kallejs kas
arri atshelga darbu strahda, ar apleezinaschanas grab-
matahm fá darbu saproht un gohbigi uswed-
dees, tohp mekleti par labbu lohni kahdá leelá
muishá eeksch kursemmes. Klachtas sinnas warr
dabbuht pee muishas waldischanas Sarkaná muishá
pee Went'spils. 3

B r i h t b r i l l e h t.

No juhramass-gubernements augstas waldischanas pußes: Oberlehrer G. Blaes, Jensen.

No. 80.